

АДБИНА РОМЖИЪСКЪ

AVEILLE MOLDAVIE

ГАЗЕТЪ ПОЛІТІКЪ, ШІ ЛІТЕРАЛЪ | GAZETTE POLITIQUE ET LITTERAIRE

Е Ш І Ї .

Дін Ампртзшіріе офіціале, ахате де ла Генерал-Инспекторатъа карантинелор, сз аратъ кз старѣ сзизтзціи а лъквиторіелор дін амбе Прінціпатърі, естѣ дін челе маї Ампркзтоаре, прекъм ші ачел а волажеріелор і мзрінаріелор а-флзторі Ам портъріе ачесторі цзрі. Молі-псірѣ аѣ контеніт ла Браца а а дрѣпта Дънзріи.

Ної ырмзм а ні въкѣра де о фрѣмоасъ тоам-нз прелъцітз, каре Андзмнзѣзъ не лъкрзто-рїи пзмжнтзлѣ а фаче Амзмнзтоаре арзтѣрі.

Потрївїт кѣ рмндѣтала статорнїчїтз ла Ін-стїтѣтѣ пенсіонаріелор че сз цжн ла Академіе кѣ келѣтѣтала статѣлѣ, Д. Инспекторѣ, Амтрѣ-нече дѣпз літѣрїе, не елевїї Ам сала чѣ ма-ре, шї лі адресѣче ын кѣвжнт цїнтїтор де а Амтемеъ Ам а лор інімі прїнціпїи де СФ: ре-лігік шї де морал.

Преосфїнцїтѣла нострѣ Архіепсѣтор, карїе кѣ а-тѣта рзвнз прївїгѣзъ асѣпра лѣмінзрїи крещї-нещї а тїнерїмеї, дорїнд а сз Амкредїнца де нїпѣла кѣ каре сз плїнече ачѣстѣ Амзрчїнаре, аѣ фост фацъ дѣмінїка трекутз ла кѣвжнтѣла ростїт де Д. Докторѣ П. Кампано, кзрѣтѣ аѣ вїневоїт а мзрѣрїсі а са мѣлцзмірѣ. Ної вом Ампртзші фзрѣ Амтрѣрзїере кѣпрїндерѣ ачелѣ кѣвжнт.

НОВІТАЛЕ ДІН АФАРЪ

ТЪРЧІА.

Амппорарѣ мѣсѣлманз де Кандїа, сз

JASSY.

D'après les communications officielles, re- çues de la part de M. l'Inspecteur Général des quarantaines, l'état sanitaire des habitans dans les Principautés est de plus satisfaisant, ainsi que celui des équipages et voyageurs qui se trouvent dans les ports de ces pays. La contagion a diminué à Vrazza sur la rive droite du Danube.

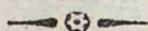
Nous continuons à jouir d'une belle autom- ne prolongée, qui permet aux cultivateurs de faire des labours considérables.

Conformément à l'ordre établi à l'institut des pensionnaires, qui sont entretenus à l'A- cadémie aux frais de l'Etat, M. l'Inspecteur réunit après la messe les élèves dans la grande salle, et leur adresse un discours propre à inculquer dans leurs coeurs les prin- cipes de la Ste. Religion et de la morale. S. Em- notre vénérable Métropolitain, qui veille avec un zèle exemplaire à l'éducation chrétienne de la jeunesse, voulant se convaincre de la manière dont cette tâche importante est ac- complie, a assisté dimanche dernier au dis- cours prononcé par M. le docteur P. Cam- pano, auquel Elle a bien voulu témoigner sa sa- tisfaction. Nous communiquerons incessam- ment ce discours.

аратъ фозрте не Ампркзтоаре кѣ адмїнїстра- ціа лѣї Мехмед-Алі, шї ла прїлежѣла сосїреї ынѣї вас, де ла Константїнополї, ар фі іхѣк- нїт Ам ревелїе де нѣ сар фі Амфрзнат де

Мустафа Паша Ген: Губернатор а Сирієі, ші де нѣ сар кѣмпені де лѣквіторіі крещіні, кзро- ра Мехмед-Алі аѣ дат деопотривз прівіле- гіі кѣ Мѣсѣаманіі.

Де ла Егіпет лнціінцазѣ кѣмкѣ рапортѣл че декѣржнд Мехмед-Алі Паша аѣ прііміт де ла взіле де аѣр дін Сенар, аѣ лнтрекѣт тоа- те нздєжділе салє, ші спре а сѣ лнкрєдінца де старѣ лѣкрѣрілор лнсѣш ар фі кѣлзторіт лнтраколо. Тот одатѣ пєнтрѣ кѣрєцірѣ аѣрѣ- лѣі салѣ трімес а сѣ адѣче 80 кзнтаре арцінт віѣ де ла Ідріа (чєлє маі лмвєлшѣгатє взі де ачєст семі-мєтал лн Аѣстріа).

РОСИА.

Журналѣ де С. Петєрєвѣрг скріє кѣ марці лн 27 Сєптємвріє стѣгѣл лмпѣрѣтєск пѣлті- тор пє палатѣл Анічков, аѣ лнціінцаѣт пє лѣ- квіторіі капіталєі де фєрїчіта сосіє а М. С. Лмпѣратѣлѣі. Сара капіталіа салѣ лнлѣмінат.

Л. са марєшалѣл прінцѣл де Варєвїа, салѣ лнтрѣрнат лн 14 Сєптємвріє ла Варєвїа де ла Кієв.

АѢСТРИА.

Дін Тірол сѣ афлѣ кѣмкѣ лн 7 Октоμβріє сосіє ла Інспрѣк, вєнінд де ла Мінхєн, Л. С. Л. маріле дѣка Клїроном а Росіі сѣв нѣ- мєлє ҃нѣі контє Бородінскі, ші лнсоціт де о світѣ нѣмѣролєсѣ. А доѣа зї дїмінѣцѣ марі- лє дѣка аѣ ҃рмат кѣлзторіі салє лн Італіа.

СВІЦЄРА.

Скріѣ де ла Ціріх кѣмкѣ прінцѣлѣі Наполє- он Лѣіѣ Бонапартє салѣ дат акѣма пасапортѣрї- лє кѣвєнітє пєнтрѣ а са кѣлзторіє дін Свїцє- рѣ, лнсѣмнѣдѣсѣ кѣ єстє нзєкѣт ла Паріє ші лѣквітор лн кантонѣл Тѣргѣѣ. Амбєсѣдорѣл Англїі аѣ вїзарієіт ачєстє пасапортѣрї.

Іатѣ рѣспѣнсѣл Свїцєрїі асѣпра нотєі датє де амбєсѣдорѣл Франціі.

» Дѣпѣ че Екє: са дѣка де Монтевєло, амбє- сѣдорѣл М. С. Краѣл Францєзїлор, прін нота дін 1 Август, аѣ чєрѣт де ла конфєдєрѣціа Свїцєрѣ а сѣ лндѣторі Лѣіѣ Бонапартє де а єші дін а єі пѣлмѣнт, Гѣвєрнѣл де Лѣцєрнѣ, лн а са лнсѣшїмє де Форорт (шєф а конфєдєрѣціі) аѣ лѣат поронкѣ а рѣспѣндє ҃рмѣтоарїлє: Кѣмнѣ салѣ кємат сѣфѣтѣрїлє чєлє марї а кантонєлор спре а сѣ сѣфѣтѣі асѣпра прєтєнціі дѣкєі де Монтевєло, адєвѣр єстє кѣ салѣ лмпѣрѣціт а лор вѣтѣрї ші хѣтѣрїрї асѣпра позїціі лѣі Напо- лєон Лѣіѣ Бонапартє ші асѣпра кѣвѣнтѣлѣі на- ціоналіталїі салє, лнсѣ нѣ асѣпра прінціпѣлѣі, кѣмкѣ чєрєрѣѣ, де а сѣ алѣнга ҃н чєтѣцѣн Свї- цєр, нѣ єстє потрївїтѣ кѣ дрїтѣрїлє де нєлѣтѣр- нарє а ҃нѣі Стѣт Сѣвєран. Дѣр де кѣмнѣ На- полєон Лѣіѣ Бонапартє аѣ фѣкѣт кѣносѣкѣтє- лє пасѣрї спре а сѣ дѣчє дін Свїцєрѣ, карє па- сѣрї а лє ллєснї сѣ сїрѣѣчєцє Форортѣл, апѣі салѣ фѣкѣт де прїєс оркарє алтѣ дїѣлѣтєрє. Крє- дїнчѣосѣ кѣѣтѣрїлор карїлє дін вєкімє о лѣгѣ кѣтрѣ Франціа, Свїцєрѣ нѣ полтє асѣндє а єі кѣ аѣрєрє мїрѣрє прїчїнѣітѣ де дємонє- траціїлє (вѣдїрїлє) дѣшмѣнєшї чє лѣѣ арѣ- тѣт асѣпра єі маїнаїнтє лнкѣ де а сѣ адѣна конгрєсѣл Свїцєрїі пєнтрѣ де а хѣтѣрї чєлє кѣвєнітє асѣпра чєрєрїі Франціі. Дѣр пє атѣт кѣт Франціа шї Свїцєрѣ дорєчє нѣ сѣ маі л- нѣі асємєнє пє лнцѣлєцєрї, шї кѣ лн вїіторїмє сѣ нѣ тѣлѣѣрє нїмїкѣ вѣна армонїє лнтрє до- ѣл цѣрї ҃нїтє атѣт прїн адѣчєрїамїнтє кѣм шї прїн інтєрєсѣрї. Іа нздѣждѣчєцє кѣмкѣ рєлѣціїлє де маїнаїнтє а вѣнєі вєчїнѣтѣцї шї вєкѣ вѣ- нѣ плєкарє лн грѣвѣ де нѣѣ сѣ вѣр стѣторїчї лтрє націа Францєзѣ шї ачѣ Свїцєрѣ.

Єнтѣзїлѣзмѣл де рѣзѣвѣі шї лнпїзмѣлѣрѣк а- сѣпра Франціі спѣрєск лн тоатѣ Свїцєрѣ. Гє- нєрѣлѣл Кѣнклєр салѣ нѣмїг лн-шєф ал арміі де Цєнєврѣ, тоатє рєзєрѣлє салѣ адѣнат, ла лн- тѣмплѣрє де асалт чєтѣтѣ аѣ хѣтѣрїт а сѣ а- пѣрѣ атѣтѣ пѣнѣ сѣ вѣ нємєрї дѣшмѣнѣлѣі а фѣчє врєшѣ (хѣітѣрѣ) л зїдѣрї. Дрєпт ачєл мѣлтє фємєі шї копїі сѣ траг дін Цєнєврѣ ла цѣрѣ.

МАРИБРИТАНІА.

Шіят есте кз лн Англіа лнаинте де а сз десіде парламентѣл, шефії деосзвітелор партиде політиче сз сіргѣск а лндѣплека лн фаворѣл лор опініа (соקותіуца) попорѣлѣ. Спре ачест сфѣршіт фак мітінгс (лнтзлнірі) лн кжмп сѣѣ піаце ҃нде адресѣск кѣвінте кзтрѣ адѣнаре. Днтре кжтека далте саѣ фѣкѣт л 18 Септемврие о адѣнаре лнсзминзтоаре де даме л грѣдіна де ла Бат-Д. Венсан, партизан радикал ші фаворіт а дамелор дін ачѣ політіе, аѣ лнтрѣніт ачѣстѣ адѣнаре. Ла 3 чѣсѣрі дѣпз амѣзѣ саѣ ҃мплаѣт грѣдіна кѣ 4000 фемеі а-лесе; взрѣацілор нѣ ера ертат а фі фауц, че лі саѣ лмвоіт а кѣѣта дін ферестріле каселор лмвечінате. Дѣпз ачеа аѣ сосіт Д. Венсан кѣ кжтека даме, прііміндѣсе кѣ браво ші рѣдікзрі де взсмале. Асѣпра про҃внеріі ҃нор даме, міетріс (мадама) Балвел аѣ кѣпрінс постѣл де президент ші аѣ ростіт ҃рмзтоаріле.

„Дамелор де ла Бат! Скопосѣл пентрѣ каріле нѣм лтрѣніт есте фоарте лсзминзтор, пентрѣ взрѣаці, фемеі ші копії (ачесте кѣвінте саѣ аплаѣдат кѣ браво), сз кѣвіне а фаче пе попор л-цзлегзтор ші ла лнаінті лн політікѣ (҃рмѣзѣ аплаѣз) дореск ка партѣ фемемаскѣ а попорѣлѣ сз спріжінѣскѣ лн ачѣстѣ лѣптѣ кѣ а еі сімпатії, фіінд еѣ лнкредінцатѣ кѣмкѣ ферічірѣ фемеілор атзрнѣ де ла словоженіа ші л҃міна-рѣ взрѣацілор, дрептачеа нздѣжѣѣск кѣмкѣ кѣ лѣрѣамінте веці аскѣлта пе Д. Венсан пе каріле кѣ пазчере віа лмфзцощез.“

Ачесте кѣвінте саѣ лнкеет прін аплаѣзѣрі-ле адѣнзріі. Дѣпз ачеа саѣ сѣіт пе амвон Д. Венсан каріле аѣ про҃ѣс памнѣріле сале де рефор-мѣ че ле сокотѣще потривіте. Кѣвжнтѣл сзѣ аѣ цанѣт 2 чѣсѣрі, ші ачеа че вра сз зік мѣлт, саѣ аскѣлтат де ачесте фемеі кѣ рѣвдаре!

ІТАЛІА.

Композіторѣл де мѣзкікѣ (капелмаістрѣл) Доницеті аре о неспѣсѣ ҃шѣрінцѣ де а компѣне опере, і сз лмпѣтѣ нѣмаі о пре маре цінере

де мінте, каре кѣр фѣрѣз бога лѣі іа фаче ҃неорі а скріе ка лѣбрѣ ноѣ ачеле дін а сале ідеі че пѣблїкѣл ле аѣ ші ҃ітат. Ачѣстѣ фекондітате (мѣноасѣ родіре) а лѣі Доницеті саѣ фѣкѣт де пареміе л Італіа. Нѣ де мѣлт кѣлзторінд кзтрѣ сарѣ ел саѣ арестѣіт ла Монте-росі де патрѣ бандіці (҃хоці), карії лаѣ кѣносѣѣт, ші пѣіндѣі пістолѣл пе піепт, лаѣ сзліт а компѣне о оперѣ лн а лор гроатѣ (вїзѣніе) лндѣ-торіндѣл а о сфѣрші пзн а доѣа зї ла рѣсѣрі-тѣл соарелѣі. Доницеті саѣ сѣпѣс дорінціі ван-діцілор, ші опера ера гата ла зор де зї. А-чѣста ера Р о з а м ѣ н д а, каре маі пѣѣрмѣ саѣ ѣѣкат пе театрѣл де ла Фіоренца. Лнсз а-чест продѣкт нѣ пре саѣ немеріт, ші сз ве-де кз саѣ нзскѣт сѣѣ лнрїѣрїѣ кѣцітелор ші а сенецелор.

КРЬІА ЖМВЕЛОР СІЧІЛІІ.

Краѣл ші Крѣгаса де Січіліе, саѣ порніт де ла Неаполі л 22 Септемврие асѣпра васѣлѣі де вапор Крѣск Фернандо І, лнсоціці фіінд де міністрѣл поліціі дел Карето, де міністрѣл дін лѣѣнтрѣ Сан Анѣело, ші де деосзѣіці л-наліці дрегзторі, преѣм ші де о компаніе де жандармі, і трії регіментѣрі де взнзторі. Кѣртѣ сз ашаѣл ла Палермо пе ҃н тімп не-хотзріт. Президентѣл сфатѣлѣі де мініс-тріі маркіѣл Рѣфо сз лнсзрчїнѣзѣ адінтерім кѣ портофеілѣл жмвелор міністрі че лнсоцеск пе Краѣл.

АМЕРІКА.

О скрісоаре де ла Мексіко дін 14 Јлі тре-кѣт лнцііндѣзѣ: кѣмкѣ дѣшмзнііле аѣ лнче-пѣт лнтре Мексікані ші Францезї, ачецї дін ҃рмѣ черка сз факѣ ҃н дезѣварко лн ліманѣл Тѣрпам, лнсз де трѣпеле Мексікане кѣ пер-дере саѣ рѣспінс.

ВАРИЕТЪЦІІ.

Лн мїжлокѣл чертеі політіче, нзскѣте дін черерѣ Франціі а сз дісцера Наполеон-Лѣіѣ,

канд окії Европії цинтеск астїз асѣпра Свіцєрїї, сокотїм фолосїтор а ампртзші четїторїлер ан екстракт дескрїерѣ ачестеї цзрї.

Свіцєра сѣѣ Елвєцїа сз нѣмєще цара мѣнтеносз а мѣнцелор Алпї, каре ка нїще хотаре ҃рїєшз сз аналцз антре Францїа, Італїа шї Германїа. Лзквїторїї сз алкзтѣеск дїн ачесте трїї нацїї, дар маї кѣ самз дїн Германїї. Аїче сѣнт мѣнцїї чїї маї аналцї а Европїї прєкѣм Семплон де 11,035 палме, Фїнстар-ар-хорн де 15,442 палме, антре ачесте зак лакврї ачсзмнзтоаре шї овзршїїле рїѣрїлор Дѣнзре, Рїнѣ, Рона, По. Лѣнцїмѣ цзрїї есте 180, лзцїмѣ де 120 мїле. Релїгїа есте католїкз шї калвїнз. Романїї сѣбцїѣгасз ан парте ачѣстз царз шї лїмѣа романз, че сз борєще пннз астїз ан о парте а Свіцєрїї, есте ҃н монѣмент а домнїєї лор.

Ан векѣа ал 13ле аѣ антрат цара сѣѣ гѣверїѣа Ампрїацїлор Германїї, асз рѣндѣцїї арегзторї антрѣ атата ачєнѣсз пе лзквїторї а аповора ачкѣт кѣражосѣа Вїлхєлм Тєл, кѣ 33 алцї патрїоцї аѣ фѣкѣт нолпте ан 7 Нов: 1307, о конжѣрацїє (ампрєкєре) прїн каре кѣ о іроїкз флѣтз, аѣ сѣѣтѣрат цѣѣѣл шї аѣ ачформат пе Свіцєра ан словод стат.

Ачїантѣ рєволѣцїї Францєзе ера Свіцєра ачзрїцїз ан 13 цѣнѣтѣрї нѣмїте Кантоне, адекз: ҃рї, Швїц, Зїнтервалд, Кларїс Цѣг, Апенцєл, Цїрїх, Лѣцєрн, Базєл, Шафѣѣзєн, Берн, Фрїѣѣѣрг шї Солотѣрн. Наполеон десвїнасз де ла Свіцєра кѣтєѣа пзмѣнтѣрї шї адоѣцїз ан 1803 алте ачкѣт сѣѣ фѣкѣт 19 кантоне кѣ Грїзонїї, Арговїа, Ватланд, Сан-Гал, Тѣрговїа, шї Тєсєн. Ла кздерѣлѣї Наполеон сѣѣ ачтѣрїнат Свіцїрїї пзмѣнтѣрїле алате шї і сѣѣ маї адоѣцїт, Гєкс, парте де Савоїа, шї Цєнєвра, ачкѣт астїз сз алкзтѣєще дїн 22 кантоне.

Прїн актѣа фєдєрал (лєгзтѣра) дїн 7 Авг: 1815 ачесте 22 кантоне сз ачтѣрїнєск ан конфєдєрацїє пєнтрѣ пзстрарѣ лївєртзцїї

(словозєнїї) лор. Дїєта (овцѣска аѣѣнарє) нѣмїтз Тагсацѣнг, окзрмѣєще їнтерєсрїлє конфєдєрацїї шї сз алкзтѣєще дїн дєпѣтациї кантонєлор, че даѣ а лор вєт дѣпз їнстрѣкцїїлє прїїмїте де ла а лор ачрєдїнцзторї. Презїдєнтѣа дїєтїї, че сз сокєтєще шєфѣа конфєдєрацїї, сз нѣмєще Ландаман, фїєшкарє кантон сз окзрмѣєще ан десєсѣѣ, шї нѣмаї їнтерєсрїлє гєнєралє а цзрїї лє рапортѣєще Дїєтїї че сз ачтѣрїнєще ла фїєшкарє дої ачї.

Ачѣстз ачшєф дїрєкцїє а цзрїї пє рѣнд ла дої ачї сз ачкрєдїнцзз кантонєлор: Цїрїх, Берн шї Лѣцєрн.

Ачтїндєрѣ сѣѣрафєцїї Свіцєрїї есте де 716 мїлє квадратє (апроаѣє ка а Молдовєї) авѣнд пїєтє 2 мїліоанє лзквїторї. Вєнїтѣа тѣтѣрорї кантонєлор сз сѣѣ ла 12 мїліоанє франчї (36 мїліонє лєї) Арміа а епоѣз де пачє сз нѣмзрз 32 мїї солдаци, шї пє атзта рєзєрѣѣ, тар рздікарѣ а массз (овцѣсєѣз ачармарє) алкзтѣєще 200 мїї ачзрзторї. Цєнєвра, пє марїнѣк Францїї шї Арговїа, аѣ оаре карє тзрїї. Прїн трактатѣа де ла Парїс дїн 20 Ноем: 1815, толтз пѣтєрїлє Европїї аѣ ачкїзєшлѣїт Свіцєрїї пєѣт ралїтатє пєкѣрматз, адекз, кз орї че рззѣої сар пачє ачтре Статѣрїлє Европїї, сз аїкє а сз рзспєктѣї Свіцєра шї а нѣ сз кзѣка де вєрє о оастє стрїнз.

Індѣстрїа Свіцєрїлор есте марє: ла Цєнєвра сѣнт нєнѣмзратє фаврїчї де чѣсорїчє, вїѣѣтєрїї де аѣр; ан алтє кантоне сѣнт фаврїчї де оцзл, де армє, мзнѣфзпѣтѣрї де лємнїрїє шї маї алєс фаврїчї де кашкаѣлѣѣрї шї де спїрт нѣмїт кїршѣсєр (де черєшє).

Кѣлѣѣра аѣ ачїнє ла марє град шї аѣ прѣѣѣє вѣрѣациї вєстїцї а мѣлтє рамѣрї, Свіцєрїї сѣнт вравї ла рззѣої шї а лор ачарактїр есте кѣноскѣт маї алєс де крєдїнчєс, пєнтрѣ карє мѣлцї сѣѣєранї сз ачкѣнцїѣра де о гвार्дїє де Свіцєрї. Еї ҃мѣлз пєнтрѣ комерц пїн толтз аѣмѣ, ачсз нѣѣїрѣ де патрїє есте аша де марє ачкѣт кѣнд лї вїнє дорѣл сз ачмѣолнзѣєсѣ, де ачєл ан цзрїлє ҃нѣде сз афлз рєгїмєнтѣрї де осташї Свіцєрї, опрїт есте а сѣѣна кѣнцїкѣл лор нацїонал, нѣмїт: ранс де вѣш, шї карє есте ҃н фєлѣ пє дої нз сѣнат де вѣчїѣм.